A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2005. március 16.)

a tőzsdére újonnan bevezetett vállalatok részére Olaszország által nyújtott C 8/2004 (ex NN 165/2003) állami támogatásról

(az értesítés a C(2005) 591. számú dokumentummal történt)

(Csak az olasz nyelvű szöveg hiteles)

(EGT vonatkozású szöveg)

(2006/261/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 88. cikke (2) bekezdése első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután felhívta az érdekelt feleket, hogy az említett cikkeknek megfelelően tegyék meg észrevételeiket [1],

mivel:

I AZ ELJÁRÁS

1. Az Olasz Köztársaság Hivatalos Lapjának 2003. október 2-i 229. számában való közzététellel Olaszországban hatályba lépett a 2003. szeptember 30-i 269. számú (DL 269/2003) törvényerejű rendeletet („Sürgős intézkedések a fejlődés ösztönzésére és az állami költségvetés működési folyamatának korrigálására"). A DL 269/2003 törvényerejű rendelet 1. cikke (1) bekezdésének d) pontja és 11. cikke adózási ösztönzőket tartalmaz specifikusan olyan vállalatoknak, amelyeket 2003. október 2. és 2004. december 31. között vezetnek be az Európai Unió egyik szabályozott piacára. A DL 3269/2003 törvényerejű rendelet 1. cikke (1) bekezdésének d) pontja és 11. cikke később módosítás nélkül átkerült a 2003. november 24-i 326 sz. törvénybe (L 326/2003), és megjelent Olasz Köztársaság Hivatalos Lapjának 2003. november 25-i 274. számában.

2. A Bizottság – hogy megbizonyosodjék az intézkedés esetleges támogatási jellegéről a Szerződés 87. cikke szerint – 2003. október 22-i levelében (D/56756) felszólította az olasz hatóságokat, hogy adjanak felvilágosítást az említett ösztönzőkről és hatályba lépésükről. Ugyanebben a levélben a Bizottság emlékeztette Olaszországot, hogy a Szerződés 88. cikke (3) bekezdésének értelmében minden támogatásnak minősülő intézkedésről még végrehajtása előtt tájékoztatni kell a Bizottságot.

3. Az olasz hatóságok 2003. november 11-i (A/37737) és november 26-i levelükben megküldték a kért tájékoztatást. A Bizottság 2003. december 19-én (D/58192) újfent emlékeztette Olaszországot az EK-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése szerinti kötelezettségeire, és felszólította az olasz hatóságokat, tájékoztassák a szóban forgó ösztönzők esetleges kedvezményezettjeit a Szerződés és az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999 tanácsi rendelet [2] 14. cikke értelmében, hogy az említett ösztönzők esetlegesen jogszerűtlen támogatást jelenthetnek, amelyet a Bizottság előzetes engedélye nélkül léptettek hatályba.

4. 2004. február 18-i levelében (SG 2004 D/200644) a Bizottság értesítette Olaszországot arról a döntéséről, hogy megindítja az EK-Szerződés 88. cikke (2) bekezdésében említett eljárást az Olaszország által a tőzsdére újonnan bevezetett vállalatok részére juttatott adózási ösztönzők ügyében.

5. Az olasz hatóságok 2004. április 22-i (A/32918) levelükben megtették észrevételeiket.

6. A Bizottság döntése, mely szerint megindítja a hivatalos vizsgálati eljárást, és egyben felhívja az érdekelt feleket észrevételeik megtételére, megjelent az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* 2004. szeptember 3-án [3].

7. 2004. szeptember 16-án és 27-én két ad hoc találkozóra került sor a Bizottság és az olasz adóhivatal képviselői között, hogy megvizsgálják az intézkedés néhány szempontját.

[1] HL C 221., 2004.9.3., 7. o.

[2] HL L 83., 1999.3.27., 1. o. A 2003-as csatlakozási okmánnyal módosított rendelet.

[3] Lásd az 1. lábjegyzetet.

8. A 2004. október 4-i (A/37459) faxszal beérkeztek a Borsa Italiana SpA (Olasz Tőzsde Rt.) észrevételei. 2004. október 28-án kelt levelében (D/57697) a Bizottság továbbította ezeket az észrevételeket az olasz hatóságoknak, amelyek 2004. december 2-i levelükben bemutatták ezekhez fűzött megjegyzéseiket.

II AZ INTÉZKEDÉS LEÍRÁSA

9. Az intézkedés két adózási ösztönzőt tartalmaz, amelyek az olasz társasági adó alanyát képező cégek tőzsdei bevezetésére vonatkoznak.

10. A DL 269/2003 törvényerejű rendelet 11. cikke szerint, azon vállalatok, amelyeknek részvényei az Európai Unió egyik tagállamának szabályozott piacán a 2003. október 3. és 2004. december 31. közötti időszakban bevezetésre kerülnek, három évig 20 %-os csökkentett társasági adókulcsot élveznek (a szokásos a 2003-ban alkalmazott 35 és a 2004. évi 33 %-os adókulcs helyett). Ez a „bevezetési prémium" csak akkor alkalmazható, ha a tőzsdei bevezetésre szánt vállalkozás az első nyilvános tőzsdei bevezetés (a továbbiakban: IPO [Initial Public Offering]) következtében nem kevesebb, mint 15 %-kal megemeli saját nettó tőkéjét, és azzal a feltétellel, hogy a kedvezményezett társaság még nincs bevezetve egyetlen európai értéktőzsdén sem. A csökkentett adókulcs alapját képező bevétel legmagasabb összege 30 millió euro évente, ennek következtében a támogatás 2003-ban legfeljebb 4,5 millió euróra rúghat (35 %–20 % = 15 %; 30 millió 15 %-a 4,5 millió), míg 2004-ben nem múlhatja felül a 3,9 milliót (33 %–20 % = 13 %; 30 millió 13 %-a = 3,9 millió).

11. Amennyiben egy, a fönt említett időszakban a tőzsdére bevezetett vállalatot onnan később kivezetnek, az ösztönző csak arra vagy azokra az időszak(ok)ra alkalmazható, amely(ek)ben a vállalat részvényeivel valóban kereskedtek a tőzsdén. A támogatás azonos feltételekkel megmarad akkor is, ha a vállalat részvényeit ezt követően bevezetik egy másik európai értéktőzsdén, amely a befektetők védelmét az olasz értéktőzsde által biztosított szinten garantálja.

12. Azon tőzsdére bevezetendő cégek számára, amelyek eleget tesznek a DL 269/2003 törvényerejű rendelet 11. cikkében leírt feltételeknek, a DL 269/2003 törvényerejű rendelet 1. cikke (1) bekezdésének d) pontja lehetővé teszi az adóalap csökkentését a 2004-es IPO alkalmával felmerült tőzsdei bevezetési költségek összegével. Az adóalap ilyen csökkentése hozzáadódik az IPO-nál felmerült költségek normális levonásához, amelyek – adózási céllal – ugyanolyan megítélés alá esnek, mint a többi vállalati költség. Az IPO alkalmával felmerült tranzakciós költségek magukban foglalják különösképpen a társaság átfogó elemzésének költségeit („*due diligence*" elemzés), a külső konzultáció költségeit, illetve a tranzakció szabályszerű költségeit, amelyek az olasz értéktőzsde esetében összesen a bevezetési művelet alkalmával befolyt összeg 3,5 és 7 %-a közé esnek. Ha az adóalap ilyen csökkentéséből részesedni akar, a vállalatnak külső könyvvizsgálótól kell igazolást szereznie a valóban felmerült költségekről.

13. A DL 269/2003 törvényerejű rendelet 1. cikke (1) bekezdésének d) pontjában említett adóalap-csökkentés 2004-re adóteher-csökkentő hatású, hiszen a befizetendő adó a tőzsdei bevezetéskor felmerülő elszámolható költségek 33 %-ának megfelelő összeggel csökken (vagyis a 2004-re megállapított társasági adó mértékével, amennyiben elvonatkoztatunk a 20 %-ra csökkentett nominális adókulcstól, amely a fent említett bevezetési jutalék hatásaként alkalmazható). A társasági adó előrehozott fizetésének olasz rendszerében a támogatott cégek a 2004. évben befizetendő adót két részletben fizetik be egy, a vonatkozó évre szóló adóbecslés alapján, amelyben figyelembe veszik a tárgyalt intézkedés által leírt adócsökkentést. Elkerülendő, hogy a támogatást a 2005-ös adóelőlegre is alkalmazzák (ez akkor fordulna elő, ha az előleget a 2004-ben fizetett – csökkentett – adó alapján számítanák ki), a DL 269/2003 törvényerejű rendelet 1. cikke (1) bekezdésének d) pontja előírja, hogy a 2005-ös adóelőleget a kérdéses adózási támogatás nélkül számítsák ki a 2004-es adó alapján.

14. A DL 269/2003 törvényerejű rendelet 1. cikke (1) bekezdésének d) pontjában és a DL 269/2003 törvényerejű rendelet 11. cikkében leírt két ösztönzőnek továbbá különbözik az időbeli korlátja. Miközben az adóalap-csökkentő ösztönző csak 2004-ben alkalmazható, a tőzsdére való bevezetési jutalék alkalmazható a bevezetéstől számított hároméves időszakban. Az olasz hatóságok megerősítették, hogy az ösztönzőknek a 2003. évi adóra vonatkozóan semmilyen hatásuk sincs, kizárólag 2004-ben állnak rendelkezésre, és – ami a DL 269/2003 törvényerejű rendelet 11. cikkét illeti – a tőzsdére való bevezetést követő három évben.

15. Az adózási ösztönzőt tartalmazó törvényerejű rendelet beterjesztésekor az olasz kormány becslése szerint az intézkedés 2003-ban 10, 2004-ben 25 lehetséges támogatottat érintett, amelynek a bevételekre gyakorolt negatív hatása 2003-ban 7,2 millió, 2004-ben pedig 27,7 millió euróra rúgott. Az intézkedés hatályának két következő évére vonatkozóan semmilyen becslés nem látott napvilágot.

III AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁHOZ VEZETŐ OKOK

16. A hivatalos eljárás megindításakor a Bizottság úgy ítélte meg, az intézkedés megfelel minden olyan kritériumnak, amely alapján azt az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak lehet minősíteni. A Bizottság különösen arra lett figyelmes, hogy az intézkedés kétféle gazdasági előnyt tesz különösen lehetővé. Először is 20 %-osra csökkentett társasági adókulcsot vezet be az egy szabályozott értéktőzsdére frissen bevezetett vállalatok részére, és így három évre megemeli a bármilyen gazdasági tevékenység során termelt nettó bevételüket. Hála az adókulcs nominális csökkentésének, a támogatott cégek a tőzsdére való bevezetés évére, illetve a két következőre vonatkozó adók valódi csökkenését élvezik. Másodszor az intézkedés – az adóalapnak az IPO alkalmával felmerült költségekkel való csökkentése által – csökkenti az adóalapot abban az adózási időszakban, amelyben a tőzsdére való bevezetés lezajlott. Ezeknek a csökkentéseknek az eredménye ezenkívül egy alacsonyabb 2004-es társasági adókulcs.

17. A Bizottság rámutatott, hogy a fenti könnyítések bizonyos meghatározott cégek számára tűnnek kedvezőnek. Külön kiemelte, hogy a vizsgált adózási ösztönzőknek olyan jellemzői vannak, amelyek az olaszországi székhelyű cégeknek kedveznek. Egy Olaszországban állandó telephely vagy a Szerződés 43. cikkének értelmében vett más szervezet – képviselet, fióktelep vagy leányvállalat – révén működő külföldi társaság csak az ilyen olaszországi szervezeteinek tulajdonítható tevékenysége által részesül az adókulcs-csökkentésből; de az ilyen különbségtétel – jóllehet adózási szempontból az adórendszer területi logikája alapján igazolható lenne – nem fogadható el egy támogatási intézkedés esetében, amennyiben az az Olaszországban működő külföldi vállalatokat nyíltan hátrányos versenyhelyzetbe hozza az olasz vállalatokkal szemben.

18. A Bizottság rámutatott arra is, hogy – jóllehet az intézkedés könnyítései hivatalosan minden, egy szabályozott európai piacon bevezetendő vállalat számára hozzáférhetők, így tehát az intézkedés nyíltan nem tesz különbséget az Olaszországban és más tagállamokban értéktőzsdére bevezetendő vállalatok között – az intézkedés valójában csak azokat a cégeket támogatja, amelyeket először vezetnek be a tőzsdére a jelölt rövid időszakban. Ennek kapcsán a Bizottság aláhúzta, hogy a tőzsdére való bevezetés szabályai előírnak egy sor szigorú feltételt, különösen a szilárd pénzügyi helyzet bemutatását, mérlegekkel és külső könyvvizsgálók véleményével kellően alátámasztva. A tőzsdére való bevezetésüket kérelmező vállalatoknak át kell alakulniuk részvénytársasággá – így biztosítva részvényeik teljes forgalmazhatóságát – és eleget kell tenniük bizonyos minimális kapitalizációs feltételeknek. A Bizottság szerint az intézkedés által megszabott időkorlátok valójában sok lehetséges támogatottat zárnak ki az említett előnyökből.

19. Az eljárást megindító határozatában a Bizottság kiemelte, hogy az intézkedés az adóbevételekről való lemondás révén magában foglalja az állami források használatát, és hogy torzíthatná a cégek közötti versenyt, valamint a közös piaci kereskedelmet, mivel a támogatott vállalatok – tőzsdei vállalatok lévén – olyan piacokon működnek, amelyeket erős versenydinamika jellemez, és amelyeken közösségen belüli kereskedelem zajlik.

20. A Bizottság végül úgy látja, a szóban forgó adóügyi könnyítések szelektív jellege nem igazolható az olasz adórendszer természetével vagy általános szerkezetével, és nem is látszik úgy, mintha esetleges költségek kompenzálására szolgálna, hiszen a támogatás összege nincs a tőzsdére való bevezetéskor felmerült specifikus költségekhez mérve. Ezenkívül nem tűnik úgy, mintha az EK-Szerződés 87. cikkének (2) és (3) bekezdésében említett valamelyik kivétel alkalmazható lenne.

IV OLASZORSZÁG ÉS A HARMADIK ÉRDEKELTEK ÉSZREVÉTELEI

21. Az olasz hatóságok és a Borsa Italiana SpA (Olasz Tőzsde Rt.) – az egyetlen harmadik fél, amely elküldte észrevételeit – alapvetően három kifogást fogalmaztak meg.

22. Először, az olasz hatóságok és a Borsa Italiana SpA szerint az intézkedést úgy kell tekinteni, mint egy általános adópolitikai lépést, amely az olasz vállalatok tőzsdei bevezetésének előmozdítására – és az utóbbi években érzékelt negatív tendencia ellen –, valamint kapitalizációjuk és világpiaci versenyképességük erősítésére irányul; s mint ilyen, az intézkedés nem tartozik az állami támogatások ellenőrzésének alkalmazási körébe.

23. Másodszor az intézkedés nem sérti a versenyt, hiszen bármilyen vállalat részesülhetne az ösztönzőből, amennyiben bevezetteti magát egy európai értéktőzsdére. Az intézkedés általánosan alkalmazható minden gazdasági szektorban és minden iparágban; így tehát a szóban forgó intézkedés nem szelektív.

24. Végül az intézkedés nem sérti a versenyt, hiszen időtartama és költségvetési támogatottsága korlátozott, valamint külföldi társaságok is részesülhetnek a tárgyalt ösztönzőkből.

V AZ INTÉZKEDÉS ÉRTÉKELÉSE

Állami támogatás a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében

25. Miután mérlegelte az olasz hatóságok által bemutatott észrevételeket, a Bizottság megerősíti a 2004. február 18-i – a hivatalos eljárást megindító – levelében kifejtett álláspontját, mely szerint a szóban forgó intézkedés állami támogatásnak minősül, mivel megfelel a Szerződés 87. cikkében említett ide vonatkozó kritériumoknak.

Szelektív előnyök

26. A Bizottság úgy véli, hogy a tárgyalt intézkedés nyilvánvaló szelektív előnyöket kínál, mivel kivételt tesz az adórendszer normális működésében és bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos termékeket részesít előnyben, mivel olyan intézkedés, amelynek támogatásában csak azok a vállalatok részesülhetnek, amelyek képesek az előírt időszakban bevezettetni magukat a tőzsdére; és ily módon kizáródnak a tőzsdén már jelen lévő vállalatok, azok a vállalatok, amelyek nem teljesítik a tőzsdei bevezetés feltételeit, illetve azok, amelyek úgy döntenek, hogy nem vezettetik be magukat ebben az időszakban.

27. Olaszországnak azt az érvét, mely szerint az intézkedés adópolitikai lépés, amely nem tartozik az állami támogatásokról szóló szabályozások alkalmazási körébe, nem lehet elfogadni, és a normális adózás alóli kivételezés sem igazolható az olasz adórendszer természetével, mivel az nem tesz különbséget tőzsdén jegyzett és nem jegyzett vállalatok adózási helyzete között. Kiemelendő, hogy az intézkedés a támogatottak által a jövőben termelt hasznot terhelő adókulcsok csökkentését rendeli el, és ezért nem minősülhet arányosnak, mivel ennek a haszonnak semmiféle kapcsolata sincs azzal a ténnyel, hogy a támogatottak bevezetik-e a tőzsdére, hogy milyen a tőkéjük szerkezete és milyenek más, a tőzsdei jegyzéssel kapcsolatos jellemzőik. Végül az intézkedés nem igazolható specifikus célkitűzéseivel sem, mivel rövid időtartama számos lehetséges támogatott számára elérhetetlenné teszi.

28. Ehhez hasonlóan az adóalap csökkentése is rendkívüli ösztönző, hiszen hozzáadódik a költségek normális levonásához. Még ha egy hasonló intézkedést specifikus célkitűzése esetlegesen igazolhatna is a Bíróság joggyakorlata ([4]) alapján, a Bizottság kiemeli, hogy az intézkedés rövid időtartama ellenmondásban áll a vállalatok tőzsdei bevezetésének előmozdításával, mivel valójában számos lehetséges kedvezményezettet kizár.

29. Azon kifogás kapcsán, mely szerint az intézkedés nem tartalmaz egyedi előnyt és így nem lehet torzító hatása a versenyre és a Közösségen belüli kereskedelemre, hiszen amúgy is különböző adójogszabályok hatálya alatt álló cégeket támogat, a Bizottság a Bíróság vonatkozó ítélkezési gyakorlatára ([5]) hivatkozik, amely megerősíti, hogy egy kivételező adóügyi intézkedés, amely nem igazolható az adórendszer természetével vagy az intézkedés specifikus voltával, állami támogatásnak minősülhet.

30. A Bizottság rámutat, hogy a Bíróság egy másik ítéletében ([6]) megerősítette a Bizottság értékelését, amely szerint egy nemzeti adóügyi intézkedés – legyen bár hivatalosan általános természetű – állami támogatásnak minősült, mert valójában bizonyos nemzeti iparágakat nagyobb mértékben részesített előnyben. A vizsgált esetben a Bizottság úgy látja, annak az adózási ösztönzőnek, amelyet a magukat egy szabályozott piacra bevezettető olaszországi adóalany vállalatok számára hagytak jóvá, egy bizonyos méretű vállalkozásra van hatása és torzíthatja a versenyt, mivel javítja az említett cégek versenyhelyzetét az Olaszországban nem regisztrált versenytársakkal szemben. Ezen túlmenően a támogatás – mivel az adórendszer által működik – mindenekelőtt olasz cégeknek válik javára, mert míg az olasz vállalatok a kisebb adókötelezettségüket globálisan termelt hasznukra vonatkoztathatják, a külföldi vállalatok ebből csak olaszországi hasznuk révén részesülhetnek, és így ebből a szempontból hátrányos helyzetben találják magukat. Az ilyen egyenlőtlen elbírálást általában igazolhatja az adórendszer természete, de jelen esetben ezt lehetetlenné teszi az a körülmény, hogy az intézkedés egy olyan rendkívüli ösztönző, amely nem igazolható az adórendszer normális működésével.

31. Ami az intézkedés időben korlátait illeti, Olaszország azt állítja, hogy a költségvetés keretei szabják meg a lehetséges támogatottak számát (csak a 2004. december 31-ig tőzsdére bevezetett társaságok). Ez továbbá egy újabb érvet jelentene annak a következtetésnek az alátámasztására, hogy az intézkedés versenyt sértő hatása

([4]) C-143/99. sz. Adria-Wien Pipeline ügy, EBHT 2001., I-8365. o.
([5]) 173/73. sz. Olaszország kontra Bizottság ügy, EBHT 1974., 709. o.
([6]) 203/82. sz. Olaszország kontra Bizottság ügy, EBHT 1983., 2525. o.

meglehetősen korlátozott. A Bizottság úgy véli, az ösztönzők leendő korlátozott költségvetési támogatása nem csökkenti sem ezek támogatásjellegét, sem a verseny ebből eredő torzulását. Az intézkedés (az adózás által) a versenyhelyzet változását idézi elő bizonyos vállalatoknál, amelyek a nemzetközi versenyre nyitott szektorokban folytatnak üzleti tevékenységet, és ezért olyan támogatást jelent, amely torzítással fenyegeti a versenyt.

32. A Bizottság tehát arra a következtetésre jutott, hogy az intézkedés a támogatottaknak bizonyos egyedi adózási előnyöket juttat, amelyek csökkentik azokat a költségeket, amelyeket ezek egyébként a normális gazdasági tevékenység során viselnek.

Állami források

33. A Bizottság úgy látja, hogy az állam vagy állami források által nyújtják a tárgyalt támogatásokat. Minthogy Olaszország nem mutatott be ellenvetéseket, a Bizottság megerősíti a hivatalos eljárás megindításakor tett értékelését, amely szerint a támogatás az államtól ered, hiszen az lemond az olasz államkincstárba normálisan befolyó adóbevételek egy részéről.

Hatás a versenyre és a kereskedelemre

34. Az intézkedés hatásait mérlegelve a Bizottság megerősíti a hivatalos eljárás megindításakor tett értékelését, mely szerint az intézkedés torzíthatja a vállalatok közötti versenyt és a tagállamok közötti kereskedelmet, mivel a támogatott társaságok nemzetközi piacokon is működhetnek, valamint kereskedelmi és egyéb gazdasági tevékenységeket fejthetnek ki olyan piacokon, amelyekre jellemző az élénk verseny. A Bíróság ítélkezési gyakorlata ([7]) szerint ahhoz, hogy egy intézkedés torzítsa a versenyt, elegendő, ha a támogatás címzettje a versenyre nyitott piacokon versenyben áll más vállalatokkal.

35. Amikor a vállalatok kérvényezik, hogy bevezessék őket egy szabályozott értéktőzsdére, különböző pénzügyi célokat követnek, többek között: a) a finanszírozási források emelése és differenciálása, vagyon- és részvényszerzés céljából; b) a saját pénzügyi kapacitás növelése, tekintettel a követelésbirtokosokra, szállítókra és más hitelezőkre, akik elfogadják a részvényeket hitelgaranciaként; c) piaci értékelést szerezni, hogy ez bármikor megkönnyítse a fúziós és felvásárlási műveleteket. Mivel a tőzsdére magukat bevezettetni szándékozó vállalatoknak rendkívüli adókönnyítéseket nyújt, az intézkedés javítja ezen vállalatok versenyhelyzetét és pénzügyi kapacitását a konkurensekkel szemben. Minthogy a fent leírt hatások olyan olasz vállalatokat is előnyben részesíthetnek, amelyek olyan piacokon működnek, amelyeken Közösségen belüli kereskedelem zajlik, a Bizottság – ez okból is – úgy véli, hogy az intézkedés sérti a kereskedelmet és torzítja a versenyt.

36. A Bizottság ezenkívül megjegyzi, hogy 2004. december 31-ig tíz társaság jelent meg az olasz értéktőzsdéken (az előző évhez képest 100%-os növekedés) ([8]). Az intézkedés a tőzsdére újonnan bevezetett vállalatokra ruházza a leendő hasznukkal arányos adózási előnyökre való jogot. Az olasz tőzsdékre bevezetett vállalatok a gyártástól a közszolgáltatásokig különböző, a nemzetközi versenyre nyitott szektorokban tevékenykednek. Sem az olasz hatóságok, sem a harmadik érdekeltek nem mutattak be olyan érvet, amely szerint – a támogatottak bizonyos különleges jellemzőinek köszönhetően – a jóváhagyott támogatásnak nem lenne hatása a közösségi versenyre és kereskedelemre. A támogatottak tőzsdére való bevezetését megelőző három évben termelt nyeresége alapján készített becslés alapján a Bizottság úgy számol, hogy minden vállalat bőséges adócsökkentésben fog részesülni. A Bizottság számításaiból például kiderül, hogy az adócsökkentés, amelyből az egyik támogatott – egyedül – részesülhetne, a 2004–2007 közötti időszakban potenciálisan 75 millió euróra rúgna. Mindazonáltal a DL 269/2003 törvényerejű rendelet 11. cikkében található – és fent említett – könnyítést korlátozó záradék miatt a támogatás a hároméves időszakban nem múlhatná felül a 11,7 millió eurót. Mindenesetre az Olaszország által felhozott érvekből egyetlen esetben sem lehet arra következtetni, hogy az egyes támogatottaknak kifizetett támogatások beférnének a *de minimis* támogatások korlátai közé.

37. A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az intézkedés által okozott versenytorzulás jelentős azokban a szektorokban, amelyekben a támogatottak működnek, figyelembe véve, hogy ezek gyakran vezető szerepet játszanak a megfelelő olaszországi gazdasági szektorokban, ez pedig igazolja az intézkedés negatív értékelését.

([7]) Vö. T-214/95. sz. Het Vlaamse Gewest kontra Bizottság ügy, EBHT 1998., II-717. o.

([8]) A következő cégek: 1) TREVISAN SpA, ipari festőberendezések; 2) ISAGRO SpA, gyógyszeripari termékek; 3) DIGITAL MULTIMEDIA TECHNOLOGIES (DMT) SpA, média; 4) TERNA SpA, közszolgáltató (elektromos hálózat); 5) PROCOMAC SpA, palackozó berendezések; 6) AZIMUT HOLDING SpA, pénzügyi szolgáltatások; 7) GREENVISION AMBIENTE SpA, szolgáltatások; 8) PANARIAGROUP SpA, kerámia; 9) RGI SpA, informatikai alkalmazások; 10) GEOX SpA, ruházat.

Az intézkedés jogszerűsége a bejelentési kötelezettség kapcsán

38. Az olasz hatóságok a Bizottság előzetes értesítése nélkül léptették hatályba az intézkedést, tehát nem teljesítették az Szerződés 88. cikkének (3) bekezdésében leírt kötelezettségüket. Miután egy intézkedés az Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése alapján állami támogatásnak minősül és a Bizottság előzetes jóváhagyása nélkül lép hatályba, jogszerűtlen támogatásnak számít.

Összeegyeztethetőség a közös piaccal

39. A tárgyalt intézkedés a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése alapján állami támogatásnak minősül, így a közös piaccal való összeegyeztethetőségét a Szerződés 87. cikkének (2) és (3) bekezdésében leírt kivételek fényében kell értékelni.

40. Az olasz hatóságok nem vitatták kimondottan a Bizottság 2004. február 18-i, a hivatalos vizsgálat megindítására vonatkozó levelében leírt értékelését, amely szerint jelen esetben az EK-Szerződés 87. cikkének (2) és (3) bekezdésében említett egyik olyan kivétel sem alkalmazható, amely alapján az állami támogatások összeegyeztethetőnek tekinthetők a közös piaccal és a Bizottság nem talált olyan új elemeket, amelyek cáfolnák ezt a következtetést.

41. Jelen esetben a juttatások vagy nem kötődnek semmilyen költséghez, vagy olyan költségekhez vannak kötve, amelyek sem a csoportmentességi rendeletek, sem a közösségi iránymutatások szerint nem fogadhatók el támogatásnak.

42. A Szerződés 87. cikke (2) bekezdésében említett kivételek – magánszemély fogyasztóknak nyújtott szociális jellegű támogatás, természeti csapások vagy más rendkívüli események által okozott károk helyreállítására nyújtott támogatás és a Németországi Szövetségi Köztársaság egyes területei gazdaságának nyújtott támogatás – nem alkalmazhatók ebben az esetben.

43. Nem alkalmazható a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontjában említett kivétel sem, az olyan térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatás, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság, tekintve, hogy az intézkedés Olaszország teljes területén alkalmazásra kerül és nem csak az említett 87. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerint érintett olasz tartományokban. Végül az intézkedés nem látszik semmilyen módon sem hozzájárulni az említett tartományok fejlődéséhez.

44. Ezenkívül az intézkedés nem tekinthető a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének b) pontja értelmében közös európai érdeket szolgáló fontos projektnek, sem az Olaszország gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére nem irányul. Szintén nem irányul az Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének d) pontja szerint a kultúra és a kulturális örökség megőrzésének előmozdítására.

45. Végül az intézkedést az Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján kell értékelni. Eszerint jóváhagyható az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését megkönnyítő támogatás azzal a feltétellel, hogy nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben. Az intézkedés által elrendelt adózási könnyítések nem kötődnek bizonyos befektetésekhez, munkahelyteremtéshez vagy bizonyos projektekhez. Egyszerűen azon adókötelezettségek csökkentését jelentik, amelyeket az érdekelt vállalkozásoknak exporttevékenységük során normálisan be kell fizetniük és ezért exporthoz kapcsolódó működési állami támogatásnak kell tekinteni őket, amely összeegyeztethetetlen a közös piaccal.

VI **KÖVETKEZTETÉSEK**

46. A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a tárgyalt intézkedés által elrendelt adózási könnyítések működési állami támogatásnak minősülnek, amelyre egyetlen – az ilyen támogatásokra vonatkozó általános tiltás alóli – kivétel sem alkalmazható, és amely ezért a közös piaccal összeegyeztethetetlen. A Bizottság ezenkívül úgy látja, Olaszország jogszerűtlenül léptette hatályba a tárgyalt intézkedést.

47. Amennyiben bebizonyosodik, hogy egy jogszerűtlenül jóváhagyott állami támogatás összeegyeztethetetlen a közös piaccal, természetes következmény, hogy a támogatottaktól ezt vissza kell követelni. A visszatérítés által a lehető legnagyobb mértékben visszaáll a támogatás előtt érvényes versenyhelyzet.

48. Jóllehet jelen eljárás lezárult röviddel azon első adóév vége után, amelyben az intézkedés kifejti hatását, vagyis mielőtt a támogatottak java része az adót befizeti, a Bizottság nem tudja kizárni, hogy néhány vállalkozás már részesült támogatásban, például a folyó adózási időszakra vonatkozó kisebb adóelőlegek formájában.

49. A Bizottság ezenkívül rámutat, a hivatalos vizsgálat megindítását követően az olasz hatóságok nyilvánosan értesítették az intézkedés lehetséges támogatottjait a lehetséges következményekről arra az esetre, ha a Bizottság megállapítja, hogy a kérdéses intézkedés a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatásnak minősül. A Bizottság egyébként kiemeli, hogy szükséges a már esetlegesen a támogatottak rendelkezésére bocsátott támogatás visszakövetelése.

50. Ilyen célból a Bizottság szükségesnek látja felkérni Olaszországot, szólítsa fel a lehetséges támogatottakat, hogy a jelen határozat keltétől számított két hónapon belül térítsék vissza a kamatokkal növelt támogatást az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i 794/2004/EK bizottsági határozat ([9]) V. fejezete szerint kiszámítva. Különösen akkor, ha a folyó adóévre vonatkozó adóbefizetések csökkentésével a támogatás már hatályba lépett, Olaszországnak a 2004-re előírt utolsó befizetéssel a teljes adót be kell szednie. Mindenesetre a teljes visszatérítést be kell fejezni a jelen határozat bejelentési időpontját követő első adózási időszak végéig.

51. A Bizottság sürgeti Olaszországot, hogy küldje el a szükséges információkat oly módon, hogy kitölti az érdekelt támogatottak listáját és világosan részletezi a tervezett és már elfogadott intézkedéseket a jogszerűtlen állami támogatás azonnali és hatékony visszatérítéséért. A Bizottság felszólítja Olaszországot, hogy a jelen határozat keltétől számított két hónapon belül mutasson be minden olyan dokumentumot, amely igazolja visszatérítési eljárás megindítását a jogszerűtlen támogatás kedvezményezettjeivel szemben.

52. Jelen határozat az egész intézkedésre, mint olyanra vonatkozik, és azonnal végre kell hajtani, az intézkedés keretében jóváhagyott támogatások visszatérítésére vonatkozóan is. A határozat mindazonáltal nem veszélyezteti azt a lehetőséget, hogy az egyedi esetben jóváhagyott támogatások, vagy azok egy része összeegyeztethetőnek minősül, különösen a kis- és középvállalatoknak nyújtott támogatásokra vonatkozó csoportmentességi rendelet 5. cikkének b) pontja értelmében,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 2003. szeptember 30-i 269. sz. törvényerejű rendelet 1. cikke (1) bekezdésének d) pontjában és 11. cikkében leírt állami támogatás, amely adózási ösztönzőket hagy jóvá az egy szabályozott európai piacra bevezetendő vállalkozásoknak, és amelyet Olaszország hatályba léptetett, összeegyeztethetetlen a közös piaccal.

2. cikk

Olaszországnak meg kell semmisíteni az 1. cikkben említett támogatási intézkedést attól az adóévtől kezdődően, amelyre ezen határozat bejelentése esik.

3. cikk

1. Olaszország minden szükséges intézkedést köteles megtenni, hogy a kedvezményezettektől visszakövetelje az 1. cikkben említett támogatást, amelyet jogszerűtlenül bocsátott rendelkezésükre.

2. A visszatérítést késedelem nélkül és a nemzeti jog szerinti eljárás keretében kell végrehajtani, feltéve, hogy az lehetővé teszi jelen határozat azonnali és hatékony végrehajtását.

3. A visszatérítést a lehető leghamarabb be kell fejezni. Különösen akkor, ha a folyó adóév közbeni adóbefizetések csökkentésével a támogatást már jóváhagyták, Olaszországnak a 2004-re előírt utolsó befizetéssel a teljes adót be kell szednie. Minden egyéb esetben Olaszország köteles visszakövetelni az adót legkésőbb annak az adóévnek a végéig, amelyre jelen határozat bejelentési időpontja esik.

4. A visszatérítendő támogatások magukban foglalják a kamatokat is, amely attól a naptól esedékes, amikor a támogatást a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották, addig a napig, amíg visszatérítésre nem került.

5. A kamatokat a 794/2004/EK bizottsági határozat V. fejezete alapján kell kiszámítani.

6. Jelen határozat bejelentésétől számított két hónapon belül Olaszország elrendeli a jogszerűtlen támogatás kamatterhekkel növelt visszatérítését az 1. cikkben említett támogatás minden kedvezményezettjének.

4. cikk

A jelen határozat bejelentési idejétől számított két hónapon belül Olaszország tájékoztatja a Bizottságot a jelen határozatnak való megfelelés érdekében elfogadott és tervezett intézkedésekről. Ezeket az információkat a jelen határozat I. mellékletében található kérdőív segítségével kell közölni. Olaszország ugyanilyen határidővel köteles bemutatni minden olyan dokumentumot, amely igazolja visszatérítési eljárás megindítását a jogszerűtlen támogatás kedvezményezettjeivel szemben.

5. cikk

Ennek a határozatnak az Olasz Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2005. március 16–án.

a Bizottság részéről

Neelie KROES

a Bizottság tagja

([9]) HL L 140., 2004.4.30., 1. o.

MELLÉKLET

A tőzsdére újonnan bevezetett vállalatok részére Olaszország által nyújtott C8/2004 (ex NN165/2003) állami támogatásról szóló 2005.03.16-i bizottsági határozat végrehajtására vonatkozó információk

1. **A támogatottak teljes száma és a visszatérítendő támogatás teljes összege**

1.1 Fejtsék ki részletesen, milyen módon kerül kiszámításra az egyes kedvezményezettektől visszatérítendő támogatás összege

— Tőke

— Kamatok

1.2 Mekkora az intézkedés alapján jóváhagyott jogszerűtlen támogatás teljes visszatérítendő összege (bruttó támogatási egyenérték; …-i árakon).

1.3 Mekkora azon támogatottak teljes száma, amelyektől vissza kell követelni a jelen intézkedés keretében jogszerűtlenül jóváhagyott támogatást.

2. **Tervezett és már elfogadott intézkedések a támogatás visszatérítéséért**

2.1 Kérjük, fejtsék ki részletesen, milyen intézkedéseket terveznek, és milyen intézkedéseket fogadtak már el a támogatások azonnali és hatékony visszatérítéséért. Részletezzék az említett intézkedések jogalapját.

2.2 Mikorra fejeződik be teljesen a visszatérítés?

3. **Az egyes támogatottakra vonatkozó információk**

A mellékelt táblázatban adják meg minden olyan kedvezményezett adatait, amelytől vissza kell követelni a támogatási intézkedés keretében jogszerűtlenül jóváhagyott támogatást.

A támogatott azonosító adatai	A jogszerűtlenül jóváhagyott támogatás összege (*) pénznem: …	Visszatérített összeg (°) pénznem: …

(*) A kedvezményezett rendelkezésére bocsátott támogatás összege (bruttó támogatási egyenérték; …-i árakon).
(°) Bruttó visszatérített összeg (kamatokkal együtt).